

דף מט.

עין משפט א.ב.

יו"ד סימן מח פעיף ח

ח. נמצא בבית הכסות או בהמסס מחט או קוץ תחוב ולא ניקב מעבר לעבר, הופכין אותו ובודקין אותו מבחוץ אם ימצא עליו קורט דם בידוע שניקבה מעבר לעבר וטריפה ^ד. ואפי' לא נשאר אלא מעט מעור החיצון שלא ניקב כשרה.

ט. בדיקה זו לפני שמלחו והדיחו ^ה, ואפי' ראש המחט שלו שנמצא בפנים בבית הכסות הוא לכיוון חוץ.

הגה: יש מקילין אם לא ניקב מעבר לעבר והודח ונמלח או אבד בלא בדיקה מבחוץ אם היה עליו קורט דם. ויש לסמוך עליהם בהפ"מ ^ו.

י. עבר המחט מעבר לעבר ועודנו תחוב בו בודקים אותו אם נמצא עליו קורט דם סביב המחט או עליו בידוע שקודם שחיטה ניקב וטריפה. ואם לאו זה נעשה אחר שחיטה ועבר מעבר לעבר וכשרה. בלא מלחו והדיחו עדיין דכיון שהמחט עודנה שם אילו עבר מעבר לעבר בעודה בחיים היה הדם סביבו, אבל כשאין המחט לפנינו אפי' אין קורט דם שם אסור כשניקב כולו.

הגה: כל מקום שצריך בדיקה אם אבד או לקחו המחט משם טריפה דהוי כאילו הדיחו ומלחו.

הגה: י"א דבזמן הזה שאין אנו בקיאים בבדיקות יש להטריף אם ניקבה המחט

ד. מבריתא בדף נ' ודף נ"א בחולין. ובנמצא קורט דם באחד מהם היינו בבית הכסות או בהמסס. ש"ך ס"ק ט"ז. וקורט דם היינו נצרר הדם או קורט דם ממש אבל האדים הבשר לחוד אינו מזיק, וקורט היינו כל דהוא. כף החיים אות מ"ז. אם לא נמצא קורט דם אבל כנגד אותו מקום נמצא סרכא בכרס ואפי' סרכא תלויא יש להטריף. שם אות נ"א-נ"ב. וה"ה צלקת כנגד אותו מקום. שם באות נ"ח. ה. דחיישין שמא עבר הקורט דם ע"י הדחה ומליחה. טור. ו. ולספרדים שקבלו עליהם חומרות מר"ן ודאי שאין להקל. כף החיים אות ע'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

מעבר אל עבר אפי' לא נמצא קורט דם, ולא חלודה והכי נהוג ז'.

הגה: קוץ או מחט שנמצא בבית חללו של המסס או בית הכוסות ולא נתחב כלל בהן כשר ח' בלא בדיקה ויש מקילין בניקב מצד אחד דא"צ בדיקה מבחוץ בהפ"מ.

עין משפט ג.

יו"ד סימן מא סעיף ז

עיין לעיל דף מח: עין משפט ז

עין משפט ד.

יו"ד סימן מב סעיף ט

ט. גרעין שנמצא במרה אם הוא של תמרה מותרת שאין ראשה חד ט ואם הוא של זית שראשה חד אסורה שניקבה והוגלד פי המכה.

הגה: וכ"ש אם נמצא מחט או קוץ ב' במרה דטריפה.

עין משפט ה.ו.ז.

יו"ד סימן לו סעיף ה

ה. נמצאת נקובה במקום שיש לתלות שנעשה אחר השחיטה כגון שהעביר השוחט ידו בכח כ' והדומה ל' תולין להקל מ' וכשרה.

ז. ודלא כהש"ך בס"ק ל' שכתב דיש להקל בהפ"מ. וגם הספרדים נהגו כהרמ"א בענין זה שאין אנו בקיאים. כף החיים אות ע"ב.

ח. אבל נמצא קורט דם מבחוץ אפי' לא תחוב כלל יש להטריף. ט"ז ס"ק י"ד, וש"ך ס"ק ל"א.

ט. ודרך הסימפון נכנס למרה ע"י נענוע. ט"ז ס"ק ג'. וה"ה אם נמצא אבן בתוכה כגרעין של תמרה כשרה. כף החיים אות פ"ח.

י. ואין חילוק להיכן פונה הראש שלה. ש"ך ס"ק י"ד, ודלא כהפר"ח שחילק בזה.

כ. או במקום דחוק כגון מצד החזה. ב"י. ואפי' אם ציפורן הבודק גדול וראוי לקרוע, אם לא העביר בכח אין תולין בו. כף החיים אות נ"ה.

ל. או שלקחה זאב או כלב וכיוצא, הרמב"ם בפ"ו מהלכות שחיטה הלכה י"ד. ש"ך ס"ק י"א. אבל אם לקחה גוי והחזירה אין לתלות בו טריפה אם לא שיודע בבירור שניקבה הגוי רק שלא יודעין במה כשרה. ש"ך ס"ק שם. אבל אם נבדקה לפני כן ונמצאת כשרה ולקחה הגוי והחזירה והיא נקובה תלינן בכה"ג בגוי. כף החיים אות ס'.

מ. אבל אם נמצא הנקב במקום סירכא אפי' עוברת ע"י מישמוש טריפה דא"א לבדוק במקום הנקב אבל בסירכה כסדרה או בסירכא תלויה ובמקום צורך גדול תלינן הנקב במידי דאיכא למיתלי ביה. שם אות ס"ט.

הגה: ולא תולין שזה מיד הטבח ^א אלא אם הנקב משוך שדרכו להיות כך מכח השוחט, אבל אם הנקב הוא עגול אין תולין בשוחט.

הגה: אם הנקב אדום מסביבו ^ב או הושחר ואפי' הוא רק אדום סביב הצלעות כנגד הנקב טריפה שזה ודאי מחיים נעשה.

ה. ו. אם נמצאו על הריאה תולעים שניקבוה ואין ידוע אם ניקבה קודם שחיטה או אחרי זה כשרה ^ע. ואם אין מקום לתלות והדבר ספק אם ניקבה מחיים עושים נקב אחר ומקרבין אצל נקב הקיים אם הם דומים כשרה, ואם אינם דומים טריפה ומדמין מבהמה דקה לדקה וגסה לגסה.

הגה: וי"א דאין מדמין מבהמה לבהמה אחרת אפי' מדקה לדקה אלא רק מאונה לאונה או מאומה לאומה, מיהו בזה"ז אין אנו בקיאים ^פ בבדיקה זו כלל להכשיר.

ג. אבל מיד זאב או כלב תלינן גם במשוך.

ס. או סביב הצלעות. כף החיים אות ע"ז. וה"ה אם סביבו לבן וקשה ודאי מחיים. ש"ך ס"ק י"ד.

ע. דתולין אחר השחיטה שבעור שהבהמה חייה א"א לתולעת לנקוב הריאה מתוך טרדת הריאה שמתנפחת בלא הפסק. ב"י בשם הכלבו ושם עוד טעם. כף החיים אות פ"א. כתב הש"ך בס"ק י"ח אם נמצאת ריאה שהיא נקובה וניכר שהיא מנקבי התולעים שיש בתוכה מניחים אותה בשמש ובחורף ליד התנור ואם התולעים יוצאים בחורף כשרה, אבל הפר"ח כתב עליו דיש להחמיר וכתב דאין מנהגם לבדוק בחום השמש. כף החיים אות פ"ז. ואפי' הבודק לא ראה תולעים רק אדם אחר אומר שראה ב' תולעים יוצאים מנקבי הריאה נאמן. שם באות צ"ב. ואם נמצאו תולעים שאין דרכם לגדול מגוף הריאה כגון חומט קטן אין להקל. שם אות צ"ג.

וכתב במהרשד"ם דבעינן נמצאו תולעים חיים אבל מתים טריפה. כף החיים אות ק"א. אם נמצאו תולעים בענין שהבהמה כשרה אין לאכול הריאה כל שנמצאו ג' תולעים כיון שהוחזקה ריאה זו בתולעים. ותולעים הנמצאים בריאה אסורים דבר תורה משום אבר מן החי, ויש להשליך הריאה ולא למוכרה לגוי משום דגם הם מצווים על אבר מן החי, ואסור להושיט להם.

ועוד בכף החיים אות קי"ב הביא דבזה"ז נהגו בא"י שלא לאכול שום ריאה כלל לפי שנמצאו הסמפונות מלאים תולעים וא"א לבודקם וחוששין שהם לא מהריאות אלא מעלמא אתי או ע"י מים ששתתה והוין שרץ השורץ על הארץ.

פ. והיכא שיש עוד קצת צד היתר יש להקל. ש"ך ס"ק י"ט. והאחרונים חלקו עליו. כף החיים אות קט"ו.

דף מט:

עין משפט א.

יו"ד סימן סד סעיף טו

טז. חלב שעל המעיים הדקין אסור באורך אמה מתחילת יציאתן מהקיבה, ומשם שומן הוא ומותר. וי"א שראש המעי באורך אמה מצד סוף המעיים, וירא שמם יוצא ידי שניהם וגורר אורך אמה מכאן ואורך אמה מכאן.^ז

הגה: וי"א דא"צ אורך אמה ממש לכן נהגו להקל למדוד בזרוע, וא"צ להסיר רק הקרום עם הדבוק בו אבל לא השומן הדבוק בטבחיא שתחתיו.

הגה: ונהגו במדינות אלו להסיר הקרום שעל כל הדקין בהדרג דכנתא משני הצדדים ^ק הן של הכבש הן של העגל.

עין משפט ב.

יו"ד סימן סד סעיף יד

יז. טו. חלב הקיבה שעל הקשת ^י אסור מן התורה, ושעל היתר אסור ממנהג שנהגו בו איסור.

הגה: וי"א שמדינא ^ש אסור ואין להקל בו.

עין משפט ג.

יו"ד סימן סד סעיף ד

יח. ד. איזהו חלב ^ח, כל שהוא תותב והיינו פרוש על הקרב כשמלה וקרום

צ. ומש"כ הרמ"א אח"כ דא"צ להסיר רק הקרום עם הדבוק בו שעל אורך שתי אמות אלו, הוא מיקל על דברי השו"ע. כף החיים אות מ"ח.

ק. וכן המנהג בירושלים אף לספרדים. כף החיים אות נ'. ושם בזמן קדום בירושלים עשו תקנה עם חרמות שאין למכור בשר שאינו מנוקד. ע"ש באות נ"א.

ר. הקיבה עשויה כעין קשת מבחוץ, היינו שעל הקשת מבפנים לעיגול והיינו שעל היתר. כ"כ פי' רש"י בחולין נ' ע"א, אבל הרמב"ם פי' שעל היתר היינו חוט משוך כמו יתר. ש"ך ס"ק י"ג.

ש. כ"כ רש"י בחולין דף נ' ע"א, והרא"ש ורי"ו וע"כ לדעתם אין להקל בו.

ת. מברייטא בחולין מ"ט וכו' מ. ובתרגום מתרגם "היא שמלתו" היא תותביה, כשמלה פרושה על הקרב, כ"כ רש"י בחולין שם, ור"ל פרוש ויושב על הקרב והיינו שקרום מפסיק בינו ובין הבשר ובכלל הקרב הוא הכרס, והמסס ובית הכסות.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מפסיק בינו ובין הבשר, קרום ונקלף א, ושלא יהיה בשר חופה אותו ב.

עין משפט ד.ה. יו"ד סימן מ סעיף א

א. הלב יש לו שלושה חללים אם ניקב אחד מהם טריפה ג ואפי' אם חלב הטרפש ד סותם הנקב, אבל אם שומן הלב סותמו כשר ה.

הגה: י"א דלא מהני סתימת שומן הלב י. ויש לחוש לדבריהם.

יו"ד סימן מו סעיף א

א. ניקבו מעיים הדקין טריפה ז אפי' ליחה סותמת ח, אפי' דבוקה בהן שקשה להוציאה אלא ע"י הדחק. אבל אם חלב טהור ט סותם

א. קרום דק יש עליו ונקלף הקרום מעל החלב שאינו אדוק בו. כ"כ מרש"י שם. ש"ך ס"ק ח'. או בענין שנקלף הקרום נקלף עמו. ועיין בט"ז ס"ק ה'.

ב. דאם הבשר חופה אותו אינו חלב אפי' היה תותב ומותר לדברי הכל. כ"כ הב"ח.

ג. ממשנה חולין דף מ"ב, ובגמ' שם דף מ"ה. ואף למ"ד ב' חללים בלב אין מחלוקת במציאות אלא כיון דגם חלל הקטן נכנס בחלל הגדול הוי שניהם חלל אחד א"כ שנים שהם שלושה חללים.

ד. פי' כ"ס שהלב נחבה בו ולא מהודק. ב"י ס"ק א' מב"י.

ה. דק טרפש שעשוי ככובע ולא מהודק אינו סותם לא כן שומן הלב. ב"י וביאור הגר"א אות א'.

ו. וכך היא דעת הט"ז בס"ק ב' והש"ך בס"ק ב'. ובזבחי צדק כתב שנראה דבשעת הדחק וצורך גדול יש לסמוך על המקילים בהפ"מ. כף החיים אות ד'. ובעוף ששומן שלו רך הוא סותם וע"כ המיקל בעוף לא הפסיד. שם באות ה'.

ז. והיינו שניקבה נקב מפולש. וה"ה אם נתמסמו הדקין אפי' בכל שהוא טריפה. כף החיים אות ב'.

ח. הוא הגלדה כצמר מבפנים וגוררין אותו בחוזק מהם. ב"י בשם רי"ו. וה"ה קרום שעלה שם אינו סותם. ש"ך ס"ק א'.

ט. דחלב טהור אדוק הוא מאוד והוי סתומא, מרש"י חולין דף מ"ט ע"ב. ותוס' שם ד"ה חלב טהור.

ה"ה בשר סותם כשרה. כ"כ הרמב"ם בפ"ו מה"ש הלכה יו"ד, וש"ך ס"ק ד', והוא שהבשר הסותם שם מתולדתו. ש"ך שם. ומה שמהני סתימת חלב טהור או בשר דוקא בדבר שנקיבתו במשהו אבל בדבר שצריך שיעור לנקיבתו כגון בטחול אין מועיל סתימת חלב טהור או בשר. ש"ך ס"ק ג'.

כשרה^י, חוץ מקרום שעל הלב^כ וחלב שעל גבי מעי הדבוק בפי הטבעת
שזע"פ שהם טהורים אינם סותמים. וחלב טמא אינו סותם.

א. ב. חלב חיה זע"פ שהוא טהור כל שכנגדו אסור בבהמה אינו סותם.
והעוף כל שומן שלו סותם^ל.

הגה: ואינו סותם אלא באותו אבר שהשומן דבוק בו בתולדתו, אבל אם סותם
נקב של אבר אחר לא מקרי סתימה וטריפה.

עין משפט ט.י.

י"ד סימן מו סעיף א

עיין לעיל עין משפט ד.ה.

י. הוא טרפש הלב. ש"ך ס"ק ה'. והטעם לפי שבמקומות אלו החלב אינו מהודק טוב
וכמו חלב טמא שאינו סותם. ש"ך ס"ק ד'.
כ. דעוף לא מצינו כנגדו בבהמה שהוא טמא. ש"ך ס"ק ז'. וגם בעוף בעינן השומן
שבאותו אבר מתולדתו. כף החיים אות כ'.
ל. ממשנה חולין דף נ"ו. יצאו הדקין לחוץ ועודן בחוץ נשחטה ובדקו ולא ניקבו כשרה.
כף החיים אות כ"א, ודלא כהחולקים.
אם יצאו בני המעיים דרך בית הריעי טריפה לכו"ע, ועיין בכף החיים אות ל"ב. אבל
הכרכתא פשוט דכשרה. שם באות ל"ד.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com